

Missioniteated.

Nr. 4.

Tallinnas, 1927.

6. aastakäik.

Ras usulahk või kuninglik preestriamet?

Koguduse ülesanne.

„Aga teie olete äravalitsetud sugu, kuninglik preestriamet. püha rahwas, päris rahwas, et teie peate selle wägewaib nõusid kuulutama, kes teid pimedast on kutsunud, oma imeliku walguse juure“. 1. Peetr. 2, 9.

Lõpuaja kristlik kogudus on tuleja kuningate Kuninga teenistuses. Olles kutsutud püha kutsumisega, walis taewa Jumal omale rahwa kõige maailma rahwaste seas. „Teie ei ole mitte mind äravalitsenud, waid mina olen teid ära walitsenud ja olen teid seadnud et teie peate minema ja wilja kandma ja et teie wili jääks“. Joan. 15, 16.

Mitte suurte kultuurrahwaste taoliselt oma enese jõu läbi ei pidanud kogudus oma ülesannet täitma. Temale anti waimuanded selleks „et Jumala mitmesugune tarkus koguduse läbi pidi teada saama wüstriikidele ja wägewatele taewaste sees“. Ew. 3, 10. Esitada Jumala iseloomu isikliku elu läbi, kui nende sees asuwa waimu wilja, see oli ja on Jumala rahwa ülesanne ka wiimasel ajal.

Meie ülesanne awalikkude kõnele kandu.

Ewangelistide sügisene töö aeg on kätte jõudnud. Meie astume enda iseäraliku kuulutusega awalikkuse ette. Selle töö tähtsusest pole kõigil meie liigetel õiget arusaamist ja sagedasti alahinnatakse seda.

Kuidas meie endid neil koosolekuil ülalpeame, seesugusteks saab ümbruskond meid pidama olgu kas kuninglikuks preesterkonnaks või tähtsusetaks, mõistmatuks usulahuks. Sarikult on väga raste alalises koguduse saalis awalikke koosolekuid pidada, ilma sääl juures kõigest lahusulistele üldiselt wiisiksolewast wäljaastumisest eemale hoida. Palju õde-

wendi ei tunne mingit wahet koguduse koosolekute ja niisuguste üldiste koosolekute wahel, misugused peawad kandma awalikku ilmet. Kui hingamisepäewadel südamlit õewennalik terwitusiis kohane on, awalikud sarnane teguwiis awalikul koosolekul rahwale üldiselt wõdrast, lahusulist muljet. Wäga taktita tegu on, kui mõned koguduse liikmed saali sissekäigus seisatawad, läbiläimist takistawad ja kõiki koosolekule tulijaid tähelepanelikult silmitsewad. Veel wiisakusewastasem on kui saali sissekäigu lähedale on mõned toolid asetatud ja kui nendel istujad isekeskis jutustawad või koguni weel kuuldawalt naerawad, ehk kuidagi teistiti enda säälolekust kuulda annawad. Esimene mulje, mida keegi küllastaja säält saab, see jääb pikemaks ajaks püsima.

Selleks määratud koguduse teenrid, arwult üks või kaks, tegutsegu külaliste wastuwõtjatena ja juhtigu neid istmetele. Kõik teised koguduseliikmed, ilma erandita, peaksid endid ülalpidama, kui oleksid nad sel koosolekul külalised, ilma et nad millegi üle teistega jutustaksid. Usutagu kohe istekohtadele ja jäädagu sääl waitfelt kõneleja eest palwesse.

See enesest mõistetaw on et koguduse teenritele ka weel jutlustaja felttib. Ilmalikudel kõnelel jääb ettekandja kuni koosoleku alguseni rahwa eest warjatuks, kuid meil argu olgu see mitte nõnda. Lahke käeulatus, uffeawamine, mõnda wana emalest istmele juhatamine jne., awab sagedasti inimeste südamed hingede wõitmise tööle. Tegutseb jutlustaja kusagil ainsama ewangelistina, siis on see temale suureks õnnituseks, kui tema esimest saaliastujat terwitab. See on küll wäikene teenistus, kuid siiski kuninglik preesterlikkus.

Saal awaliku töö jaoks.

Hiljuti pidasin kusahil koguduse saalis awaliku koosoleku. Saal oli kena, kõnepult lihtne, ilma ühegi ilustufeta, ka ilma punase või musta, pitsidega kanditud, sammekatteta. Polnud ainsamatti piibli salmi seintel; mingi asi ei seganud kõnet ja Jumala waim wõis segamatalt mõjuda.

Ja kas laudlina ilusa piiblisalmiga: „Jumal on armastus“, wõi: „Waata, ma tulen pea!“ kõlbmata on? Kõlbmata ei ole see küll mitte. Kõlastaja ei tea aga sagedasti, keda selle wiimase lause all mõeldud on. Wast ehk wiibinud jutlustajat, kellel alati wiisiks hiljaks jääda ja kes selle salmi läbi kannatlikke ootajaid trööstida püüab.

Piiblisalm: „Siin on pühade kannatus, siin on need... kes peawad“, wäljendab enesekitust ja wõib nii mõnelegi koosolekul täial, kel meie nõdremate liigetega elus kokkupuutumist olnud, kibedaid mälestusi ja halbu eelaimamisi hinges esile kutsuda.

Mulle on palju armsam, kui need sõnad südame lauafeste pääle on kirjutatud, kui sammetil, kirjutatud ilusama kirjaga.

Lihtne, kuid korralik, ilustusteta kõnepult — paarist madalast lillest on selle ehtimiseks küllalt — ja selle taga Jumalale pühendatud ewangelist, kes Jumala Waimu wäes rõõmuft sõnumit kuulutab, on südamewõitjaks kõige mõjuwamad abinõud. Mitte seinad ega kõnelaud ei pea Jeesuseft kuulutama, waid Jumala sulase suu.

Juba enne esimese kõlastaja sisseastumist peab saal korras olema. On piinlik, kui koguduse liikmed koosoleku alguse eel weel siin ja sääl enda istmetelt tõusewad ja kusahil, kas kõnepuldi wõi elektri jne. juures, midagi toimetawad. Ja kui õdedele wõi wendadele, kes alati hiljaks jääwad, isteplatfid alalhoitakse ning nende ilmumisel neid, kas käega märku andes wõi hüüdes kohtadele kutsutakse, siis kostab kõlastajate huultelt ühest suust ütetus: „Lahkusule omased kombel!“

Ewangelist wõib siis mitmekordselt enda jõudu pingutada ja ükskõik kui waimurikka kõne pidada, kuid halwad eelarwamised riisuwad kogu kõne ja Jumala Waimu mõju. Rogu hoolekannet olgu alati selleks määratud isikute hooleks, kes kõlastajatega wiisakalt ümber käiwad.

Jutlustaja saab aga kohe kõnede algul märkama, muidugi ilma pääletükkimata, kuid siiski sõbralikult ja osawõtlikult, kelle juures lahke käepigistus tarwilik olema saab. Elumuredest maharõhutud hinged panewad

tähele igat armastust awaldawat liigutust. Kui jutlustaja kõikide kõlastuste wastu ühtlaselt teenistuswalmis on, siis saab ta peagi kogu kuulajaskonna lugupidamise ja usalduse wõitma. Seega on aga ilusale hingede-wõitmise tööle alus pandud, millel alati tagajärg saab olema.

Jutluse lõpp.

Lõpp hää, kõik hää! See on nii kõne kui ka koosoleku enese kohta malfew. Just õnnis-tusriikka jutluse lõpul wõib tulidus Jumala pärast, mida mõistmatalt teostatakse, wäga palju ararikkuda. Loomulik on, et kõlastajad koosoleku lõpul mitmesuguste küsimustega jutlustaja poole pöörawad. Sääl meelel tahaksid nad küsitawalt — ilma et teised seda kuuleksid — rahuldawat wastust saada. Kuid üks paha, meie keskel wäga lewinenud, komme teeb sel juhtumisel wäga palju paha. Waewalt näewad liikmed et jutlustaja sellegiga jutustab, kohe piiratakse õde-wendade poolt mõlemad sisse. Ja kui tihti püüawad siis päältkulajad jutlustaja seletusi „parandada“, öeldes: „Wend, see ei ole mitte just päris õige wõi ka küllalt arusaadaw; see ja see kirjakoht wastab sellele küsimusele selgemiini“. Seega saab küsija niisuguse selge wastuse, et ta ümberolijate õde-wendade pilkude all punastades tänab, kõike jõudu kokkewõttes enda nende ringist wabastab, öeldes: „See on lahkust“, ja iialgi enam tagasi ei tule. Oh kui paljude hingede kaotamist peame niisuguse mõistmata üles stumise arwele panema! Koosoleku lõpp kuulub jutlustajale. Korraldajaks määratud wennad teewad ka ukse juures korjanduse. Selles ametis olijate sagedane wahetamine ei ole soowitaw. Kõik teised liikmed peaksid rahulikult korras saalist lahkuma ja mitte läbikäigu juures üheskoos jutustama jääma, seega kõlastust otseselt „lähilipu“ lastes.

Ühes teiste koosolejatega waikest korda pidades saalist lahkumine ja ukse juures annetamisest osawõtmine kuulub ka kuniingliku preestriameti hulka.

Targad ja mõistlikud liikmed, kes ühiselt saalist lahkuvad ja filmatorkamatalt kõlastajatega ühes koos koju lähewad, kuulewad siis ka küsimusi mis kõlastajad awaldawad. Nad julgustawad siis küsijad järgmisel koosolekul jutlustajaga kõnelemisele. Ainult mõistmatud liikmed, kes mõistmatust ebatuliduseft täidetud, lasewad end kõlastajatest uulitsal pitemale jutuajamisele meelitada.

Uudishimulised küsijad on siis niisugustelt mõistmatudelt liigetelt wiie minuti jooksul

kõik teada saanud, mida nad tahtsid: maailma lõpp, hingamispäew, sealih, walekristus jne. „Ah, see on ju adventistide usulahk!“, kostab küsija. Järgmisel päewal on kohe ajalehes hoiatus mis eelaimdustega inimeste osawõttest eemale hoiab. Niisugused mõistmatud jutustamised tänawal wõiwad mõne hää awaliku kõne järele adventistide koguduse tegewuse wale walgusesse asetada, andes sellele koguni wõõra maitse.

Alexander Pope ütleb: „Ei ole iialgi olnud ühtegi parteid wõi usulahku, milles kõigemõistmatud liikmed kõige tulisemad ja ägedamad poleks olnud“.

Usuuuendust on ka misjonitegewuses tarwis. Rikkalikult õnnistatud jutluse järele rahulikult saalist lahkuda, on tark ja wiisakas komme. Ja kui ka liikmed peaksid kuusatusesse langema mõningate küsimuste peale wastust anda, siis ei peaks nad iialgi kuulnud kõne piiridest üle wõi ette jõudma, waid küsijaid ennem jutlustaja juure juhutama. Niisugune sõnas ja teos ühine koostöötamine wõib paljud tõe tundmisele wiia.

Kirjanduse müürl.

Minu isiklike kogemuse alusel ei ole mitte hää awalikul koosolekul kõike meie kirjandust kohe korruga wäljapanna. Ka siin on ewangelistiga koostöötamine äärmiselt tarwilik ja suureks õnnistuseks.

Astub keegi külalistest saali eestruumi, wõi ka saali, siis torkab temale kohe silma ülemääraselt kuhjatud raamatulaud. Ehk kui ta õige wara kohal on, siis märkab ta, kuidas keegi korratust raamatukapist, mida ka tihti kõiksuguse koli alal hoidmiseks tarwitatakse, raamatuid ja traktaate wälja wõtab. Neli wiis õde-wenda silmitsewad hoolikalt, kas „wõõras“ ka raamatuid ostab. Pärast koosolekut ümbritsewad liikmed jällegi raamatu laua ja raamatute müüja imestab, et ühelgi külastajal pole olnud julgust raamatut osta.

Esimene koosolek on sissejuhatusse sijuline, ja mina soowitan sel korral weel raamatud

wäljapannemata jätta. Alles teise wõi kolmandama koosoleku lõpul pakub traktaatide müüa ewangelisti nõu järele ilufasti laetud laualt mõnda traktaati, mis kõnelnud ainet käsitab.

Jutlustaja juhhib kõne lõpul kõikide tähelepanu pakutawa raamatu pääle ja läbielu on näidanud, et sel teel hulk kirjandust rahwa sekka lewib.

Alles hiljemalt, kui külalised juba meie tõe punktidega tuttawaks on saanud, on ilusti korraldatud, lilledega kaunistatud ja kirjandusega rikkalikult laetud raamatu laud kohane. Tseenest mõistetawalt peab laual kõige teiste raamatute sees piiblit esimene koht olema. Nii pea kui jutlustaja rahwa usalduse piibli wastu on ülesõhutatud, ei pea tõe sõna iialgi lauast puuduma. Sel wiisil müüis üks tark traktaadi kapi eestseisja kahe kõnedeseria jooksul tuhat piibelt ära ja palju hingi sai ristitud.

Meeltülendawad jumalateenistused.

Ühte asja olen ma Jehowa käest palund, seda ma otfin, et ma saaksin jääda Jehowa kotta kõige oma elu aja, et ma saaksin näha Jehowa lõbusaid wiisid ja tema templis neid järele arwata“. Laul 27, 4.

Juba wana seaduse ajal olid jumalateenistused käsuseaduse korra järele ilusad ja meeltülendawad. Uue seaduse ajal tahab Jumal oma ewangelijumi weel täpsema korra läbi selle täielises iluduses südametele esitada.

Kui meie astume advent-kuulutusega awalikkuse ette, siis peame seda niisuguses korras ja iluduses tegema, mis kõigetõrsemale kuningale wääriline on. Kui ka lihtne, siiski korralik ja puhast saal, kus mehed ja naised Jumala Waimust mõjutatud ning Jeesuse tarkusest ja armastuse tõsidusest täidetud, jutlustaja, kes Elia taolisel Jehowa ees seisab, kõikide jumalalaste ühemeelne koostöötamine hingede arapäästmiseks, see on kuninglik preesterkond, kes on kuninglik preestri ametiks kutsutud.

J. Braun.

Terwiseuendus.

Eneseäratundmiseks ja õigeks mõistmiseks ei wõi keegi kaasaadata. Ainult Kristus wõib seda lorda saata. Meie ei ole wariseerid ega ka Rooma-katoliiklased; ka ei taha meie terwiseuenduse läbi taewast ärateenima hakata! Kuid siiski peame nõnda elama, et

Kristus wõib meie sees töötada. 2. Kor. 9 25 — 27.

„Terwis on suur warandus. See on kõige kallim omadus, mida surelikud wõiwad omada“. Lunn. III. a. Ihf. 150.

„Terwis on hindamatu õnnistus ja on

afi, mis rohkem meie südametunnistusega ja religiooniga on ühendatud, kui paljud seda teavad". „Gosp. Workers“, lhf. 242.

„Peaks alati selle pääle mõtlema et terwiseuenduse suur eesmärk meie meele, hinge ja keha võimalikult kõrgeim arendamine on. Kõik loodusekäsud, mis samuti Jumala käsud on, on meie hää käekäigu otstarbel antud.“ „Rr. Kasinus“.

I. Kehalt ja moraalne olukord on lahutamata ühendatud.

Ei ükski, kes end Jumala lapsena peab, pea oma terwise suhtes üksikne olema ja omale ettekujutama, et kasinusetus polegi patt ja et see tema waimliku oleku pääle mõju ei awalda. Kehalise ja moraalse loomuse wahel on kindel ühendus. Ka kõigeparemate toitute ülemäärane söömine saab meie moraalsete jõudude haiglase oleku põhjuseks. Ja kui toit kõige terwem ei ole, saab selle mõju weel pahem olema. Wale harjumused meie söömisel ja joomisel juhiwad inimest effimisele nii tema mõtetes kui tegudes. Söögiisu rahuldamine lõwendab loomulikke kalduwusi ja annab neile ülekaalu waimsete jõudude üle. E. G. W. New. and Herald, 25. jaan. 1881.

„Eemalhooldmine kõikidest kahjulikkudest toitudest ja jookidest on tõeliku usu wili. Kes on tõelikult ümberpöörnud, saab kõik kahjulikud harjumused ja terwisewastase söögisu mahajätma. Ta saab kõik kahjulikud ihad ja soowid täieliku kasinuse läbi ärawõitma“. Gospel W. lhf. 348.

II. Mida sisaldab terwiseuendus? Kas ainult lihasköömise keeldu? Palju, palju rohkem!

Meie arstide üldisel nõupidamisel Ameerikas 1916 aastal seati üles järgmised punktid, mida terwise uuenduse mõtte all — nagu need „Tunnistustes“ käsitatud — mõista tuleb:

Terwiseuenduse põhimõtted ja nende ulatus.

1. Walitsemine söögisu ja kirgede üle; ihade rahuldamise asemel olgu täielik enese üle walitsemine.

2. Terwete ja toidetawate toitute tarwitamine, mis tarwilisi toitlusolluseid nõuetawas proportsioonis sisaldawad.

3. Eemalhooldmine alkoholist, tubakast, Hiina teest, oa kohwist, lihatoitudest, raswastest ja liig würstitud söökidest ja teistest sellisarnastest liisandustest.

4. Suhkru ja magusate küpsiste piiratud tarwitamine.

5. Toitute koosseisus ja ettevalmistuses peab mitmekesisuses walitsema.

5. Toitute teaduslikes ettevalmistuses peab nende mitmekesisuses ja hulgas lihtsus walitsemas.

6. Keha õige riietamine soojendamise, katmise, lihtsuse ja kõlbluse kohaselt, kõrwalehooides igasugusest kokkulitsumisest ja koormamisest.

7. Kullaldane ja otstarbekohane kehaliigutus (gümnastika) iseäranis neile, kelle amet istuma sunnib.

8. Kõikidest mürgilistest arstirohtudest eemalhooldmine, kõigeennem aga et arstirohtude neelamise harjumuse eest hoitakse; looduslike rawituspõhimõtete mõistlik käsitamine, nagu wee, õhu, toitute, elektri, masseerimise ja teiste phüsioloogiliste arstimiswahendite läbi, nagu need arstimiskunstis esitatud on.

9. Inimese enese, tema eluruumide ja selle ümbruse põhjalik puhtus.

10. Terwiseline magamine küllaldase magamisaja ja puhkamisega.

11. Õige ja küllaldane õhuwahetus kirikutest, kooliruumides ja eluruumides, iseäranis aga weel magamisruumides.

12. Tegewa sõja pidamine kärbest, sääskedest ja kõikidest teistest haigusi tekitawate ja haiguse idusid lewitawate elukate wastu.

III. Terwiseõpetuse seisukoht kuulutuse kohta.

1. Pare m kä si.

„Mulle näidati et terwiseuendus on üks osa kolmeinglikuulutusest ja see on just nõnda kindlasti sellega ühendatud, kui inimese käsi kehaga.

„Ingel ütles: „Hoidke endid lihalikkudest himudest eemale, mis hinge wastu sõdiwad. Teie olete terwiseõpetuste wastu komistanud. See näib teile tarwiduseta liisandus tööjuures olewat. Kuid asi ei ole mitte nõnda; see on üks osa tõest enesest. Siin on teil tegemist tööga, mis sugune näib raskem olewat, kui ükski teine asi, mis teile siamaale ülesandeks tehtud on. Sellele wastuseistes ja neid õnnistusi wastuwõtta tõrkudes, mis teile eesõiguseks on kätte saada, saate teie kahju“.

„Terwiseõpetus on kolmeinglikuulutusega lähedalt ühendatud, kuid see ei ole siiski kuulutus ise. Meie jutlustajad peaksid terwiseõpetust õpetama, kuid nad ei peaks seda mitte eneste kuulutuse teemiks, kuulutuse asemel, tegema. See kuulub niisuguste teemide hulka, mis ettevalmistust rõhutawad, mis niisugustele sündmustele wastuminekuks tarwilikud, mis suguseid selle kuulutuse läbi esile kantakse. Niisuguste kõneainete seast

on see üks esimestest". „Tunn.“ I. anne. Ihf. 486. 546. 559.

2. Neid peab õpetatama.

„Meie konverentside eestseisjad peaksid teadmisel olema, et praegu on ülem aeg end selle küsimuse paremale poolele asetada. Jutlustajad ja õpetajad peavad seda walgust teistele andma, mida nad ise on saanud. Nende kaastöö on igas osakonnas tarwilik. Tema saab oma sulaseid igas asjas aitama; tema saab oma sulaseid, kes kindlad on, kes mitte selleks töe ja õiguse teelt kõrwale ei kaldu, et oma himusid orjata, kõigiti kinnitama. VI. anne, Ihf. 377.

Meie jutlustajad peaksid terwiseuendusega põhjalikult tutvunema. Neil on tarwis mõista looduseteadust ja terwiseõpetust ühtlasi; kõik peaksid nende seadustega, mis nende olewuse üle walitsewad, tuttawad olema, ja nende sugulust waimlise ja hingelise terwisega mõistma“. VI. anne, Ihf. 376.

3. Meetodid.

Jutlustajad wõiksid enestele kalleid õnnistusi ja rikkalikke kogemusi saada, mis kogu nende tööga kogudustes terwiseküsimuste selgitamiseks ühinewad. Inimesed peawad saama walgust terwiseõpetuse üle. See töö on hooletusesse jäetud ja paljud on selle walguse puudusel surmalesuikumisel, mis neil selleks peaks olema, et tahtlikult enesearmastuslistest kalduwustest lahtuda“. VI. anne, Ihf. 376.

Kuidas peame terwiseõpetuse põhimõtteid etteandma.

Isand soowib et meie jutlustajad, arstid ja koguduse liikmed ettewalmistatud oleksid ja teisi, kes weel meie usust midagi ei tea, nende tieedis kohe muudatust ettewõtma ei mõjutaks ja seega neid inimesi enneaegselt proowile ei paneks. Hoidke terwiseõpetuse põhimõtteid kõrgel ja laste Jumalat kohtlaste inimeste südameid juhtida. Nemad saawad kuulma ja uskuma.

Jumal ei taha ka et tema sulased terve eluwii si aulisi tõdesid nõnda esitaksid, et see eelarwamisi tekitaks. Urge asetage komistusiwene nende teele, kes weel teadmatuse pimeduses käiwad. Slegi siis, kui teie mõnda hääd asja soowitate, teete teie hästi, kui teie mitte liig waimustatult ei räägi, et teie seega neid komistama ei pane, kes on tulnud kuulama; esitage siiski kasinuse põhimõtteid kõige ligitõmbawal wiisil.

Meie ei pea mitte sundiwal wiisil edasi-

minema. Astuwad Jumala sulased selleks uutele põldudele, et grupefid ja kogudusi asutada, siis ei tohi nad selles rastusi sünnitada, et nad toitlustusküsimuse esimeseks, wõi silmapaistwamaks küsimuseks teewad. Nad peawad olema ettewaatlikud, et nad wahejoont mitte liig pingule ei tõmma, sest see tekitab teisi takistusi teele ette. Urge sundige inimesi waid juhtige neid“. Diener d. Gw. Ihf. 207. 208.

IV. Puhtus, wannitamine, õhk.

„Kord ja puhtus on taewa seadused ja selleks et jumalike seadustega ja sisseadlustega kooskõlasse saada, on meie kohus puhtalt ja maitserikkalt elada... Meie wälimus ei pea mitte teda teotama, kelle järelkäijad meie end näitame olewat, waid peaks tema tööle kasuks olema“. „Tunnist“. I. a. Ihf. 142.

„Kord on taewa esimene seadus ja Jumala soow on et tema rahwas eneste kodudes pillliku eeskuju sellest elust annaksid, mis taewastes eluasemetes on. Tõde ei aseta ialgi oma pühalikke jalgu korrakumale ja ropule teerajale. Tõde ei tee mitte mehi ja naisi tooretaks ja korratuteks. Tema aitab kõiki, kes teda wastu wõtawad, kõrgemale astmele. Kristuse mõju all edeneb paremuse poole wiiv töö järjekindlalt. Tema, Jumal, kes Israeli rahwaga selles nõnda täpne oli, et nad puhtust pidid harjutama, ei saa mustust ka oma praeguste laste eluruumides hääks kiitma. Jumalale ei meeldi ükskõik misfugune mustus ja korratus. Kuidas wõime teda enda kodudesse kutsuda, kui kõik meie ümbrus tona ja puhhas pole?

Sisemise puhtuse wäline märk.

Usklikke peab õpetatama, et ehk nad küll wõiwad wärsed olla, ei tarwitse neil siiski oma enda isiku juures ega ka enda elumajas korratu ja harimatu olla. Neile peab selles suhtes juhatust antama, kellel nähtawasti puhtuse tähtsusest õiget arusaamist ei ole. Neid peab õpetama, et need, kes peawad esitama kõrget ja püha Jumalat, peawad eneste hinged kasinad ja puhtad hoidma, ja et see puhtus peab ka nende riietest, ja kõigist nende kodudes näha olema, nõnda et teenijatel inglitel wõiks olla tõendus, millest nad ära tunda wõiksid, et tõde on nende elusse muudatuse toonud, nende hinged puhastanud ja nende maitset peenedanud.

Järgneb.

E. P. Põlv. koguduste Eesti Riidu kolmanda meerandi aruanne 1927.

Kogudused	Koguduste misiooni töö													Sing. päewa töö					
	Liikmed	Aruandjaid	Kas peetakse misj. igakuul. koosolekuid	Misjonitöid	Piibli lugem. ja wäikesed koosolekud	Kosolekutele toodud	Kriitl. abiand. tunnid	Saigerawitj.	Sehti lewitatud	Raamatuid lewitatud	Traktate lewitatud	Tellijaid	Kirje kirjut.	Wastusi saad.	Uusi liikmeid wõidetud	Liikmed	Lapsed	Klasid	Reklamifelt osawõtjaid
Galinn	357	180	ia	341	336	205	173	138	1199	125	89	29	81	27	—	308	21	26	240
Raamastu	14	9	ia	344	50	39	—	49	46	1	19	—	1	—	—	—	—	—	—
Garbu.	197	142	ia	476	643	355	576	209	964	51	66	—	47	14	—	296	10	26	182
Marwa	90	20	ia	47	35	42	30	23	455	12	11	2	10	4	113	12	12	80	
Pärnu	45	8	ia	21	16	12	7	—	77	8	7	—	6	1	67	14	6	46	
Soopjala	22	11	ei	112	—	—	—	—	51	—	5	—	3	2	18	—	—	14	
Põltsamaa	37	4	ei	9	2	6	8	2	—	—	—	—	4	—	37	—	3	34	
Põltsandi	33	10	ia	40	23	—	—	9	60	3	—	—	6	—	29	—	2	20	
Rullamaa	18	4	—	7	—	—	12	12	43	—	4	—	—	—	18	—	2	13	
Edwa	—	3	—	5	—	—	—	—	30	3	6	—	—	—	17	—	3	15	
Sarwastu	26	—	—	22	6	—	—	—	10	—	—	—	2	—	26	5	1	13	
Jõhwi-Malaste	12	2	ia	4	—	—	—	—	90	—	—	—	—	—	10	—	2	9	
Prõwre.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	98	7	9	58	
Purelaare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75	—	5	60	
Wõru	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39	—	4	27	
Paide	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	69	—	6	43	
Difu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—	1	9	
Wlawere.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	1	7	
E.-Saani	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	4	
Suldenhof	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	—	—	11	
Wapa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	—	—	—	
Jõgerwa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	2	4	35	
	841	393		1428	1111	659	806	442	3025	203	207	31	160	54	5	1319	75	118	920

E r u a n n e t e i f a a d e t u d .

Wärkus: Wainimata kogudustel puuduwad aruanded liigesti.
 Galinnas, 7. oktoobril 1927. a. Kodumisfoni ja hing. päewa tooli osat. sekretär E. Sren.

E. P. Aldwent. Eesti Liidu Noorsoo Ühingute Kolmanda weerandi aruanne 1927.

Ühingud.	Märksused.																		
	Prageune liikmete arv	Reformne toosolekuteft	olevate arv	Arvanajad tööft	Õppimise realise tariw- tafad	Zugemise tustufest oia- wõtjad	Õpibid lugemiseft oia- wõtjad	Õristitud noorte arv	Zinced lohanitu mififioni töö hears	Õrififionitafid	Õpitiitugemised ja teised toosoletid	Õting. p. looli ja toos- oletutele toobud ifitud	Õrtifil. abitanmife töö- turnid	Õniferawifufif	Zehiti lewtitud	Õrtatiante lewtitud	Zehitede teltifafid fogitud	Õraanatud lewtitud	Õrtije firjutud
Salinn	54	—	34	—	—	—	—	565	69	57	71	130	31	400	10	21	5	24	15
Sartu	30	—	29	—	—	—	1463	136	101	61	134	47	243	—	—	7	33	9	—
Sartwa	25	18	10	—	—	—	—	23	10	8	10	8	88	6	2	2	5	3	—
	109	18	73	—	—	—	2028	228	168	140	274	86	731	16	23	14	62	27	—

M ä r k u s: Prunduwad ühingud oma aruandeid ära ei faatanud.

Noorsoo Ühingute sekretär: E. Ren.

Salinnas, 7. oktoobril 1927. a.

Noorsoo osakond.

Osakonna toimetaja: Ed. Rey.

Üks päew Jeesusega.

Hommikune vaatlemine.

Õe on möödas; hommik on tulnud! Jumal on sel päewal „meid ka üles äratanud ja ka taewaste asjade fiske pannud istuma Kristuse Jeesuse sees“. Päewa kiras ja tegewuses, niisama ka waitfes puhkuses, tahame temaga olla. Meie ei pea mitte seisma, waid istuma — puhkama. Peale tema on neis taewastes asjus weel piha Waim ja inglid — taewased olewused, kelledega läbi käia wõime. Nad on patu wõimu alt wabad; nii wõime ka meie olla. Nad laulawad Jumalale kiitust; nii wõime ka meie teha. Neil on igawene elu; nii wõib ka meie sees seesama wägi töötada. Nad on õnnelikud teenides teisa; meie wõime jagada nende õnnelikkust, kui oma jõude teiste awitamiseks karwitame. Oh seda rikkuse suurust, mis Jumalal on meie jaoks Kristuse Jeesuse sees! Kõige suuremad õnnistused, mis nende taewaste olewuste päralt on, wõiwad ka meile osaks saada meie õnnistegijas. Sõbrad kõnelewad harilikult asjust, millest nad kõige enam huwitatud on; nii peame ka meie läbi käima ja kõnelema Jeesusega ja langesmata olewustega ja seda kõit „taewastes asjus“.

Rehkpäewane mõtlemine.

Minu palwe sel hommikul oli: „Õpeta mulle oma teid, oh Issand, ja juhata mind tasasel teel!“ Ja Jumala wastus oli: „Teie peate rõõmuga wälja minema ja rahus juhitud saama!“ Minu palwe on saanud wastatud ja Jumala töotus täidetud.

Meie rahu on olnud kui lai, sügaw jõgi, mis jookseb Jumala põhjatuma armastuse merde. Ma olen istunud taewaste olewustega „taewastes asjus“ ja minu süda on põlenud minu sees, kui nendega läbi käisin. Ja nüüd rehkpäewal ma weelgi hüüan: „Juhata mind õiguse teerajale!“ Ja Jeesus wastab jällegi: „Ma tahan find oma filmaga

juhatab!“ ja „Sinu kõrw kuuleb häält minu taga, mis sulle ütleb — see on õige tee; käige selle peal! Waata ma pean find ülesse oma õigused parema käega“. Mäherdused aulised, trööstiwad sõnad on need päewa palawas töös! Need on minu hingele, kui elaw wesi, mida Jeesus andis Samaria naisele, kui ta istus rehkpäewa palawuses Jakobit kaewul. Ma kiidan teda rehkpäewa juhatusel eest. Ma usaldan end tema kätte õhtuni.

Õhtune tagasiwaade.

Päew on möödas. Õhtu on tulnud. Kaduw päike on loode taewa kiirgawa auga üle ujutanud, mis pea õõks pimeneb. Ent minu südames ei ole õõd. Wanasti prohwet on rääkinud sellest päewast, „kui õhtul peab walgus olema“. Ta rääkis õnnelikust maast, kus „ei olegi õõd“. Ent terwe päewa olen istunud Jeesusega „taewastes asjus“, kus asuwad taewased olewused. Nendega olen tööd tehes läbi käinud. Olen Jeesuse armastuse päikesepaistel ennast soojendanud, ja nüüd õhtul punetab minu meele ja südame selge taewas tema armastuse rõõmus. Ja kuna õõ oma warju tumeda kätte minu ümber heidab, siis tean ma, et tema film pimedusest läbi tungib ja mind walguses näeb. Ta walwab minu üle, kui olen teadmatutes ja annab mulle und ja hingamist. Mäherdune õndsus on Jeesusega osasaamises olla! Ma olen otustanud, et homne päew sarnaneks tänasele.

Meie noorte ulesanne ja tegewus eelolewal talwel.

Palju asju, mida meie kaotame siin maailmas, wõime weel tagasi saada: sõbrad, warandus, terwis, seltskondlik lugupidamine ja palju sarnaseid maiseid hüwefid on wõimalik kaotatute asemel uuesti soetada. Mii ei ole aga lugu kaotatud ja möödunud ajaga: iga äraelatud päew, iga raisatud filmapilt on jäädawalt kadunud. Nooruse

aeg ei tule kunagi tagasi. Sellepärast peame oma aega kalliks pidama. Meie eluiga on liig lühike, et sellega mängida ja seda kasutada ära raisata. Kui veel mõtleme, et rajal seisame, mis seda ja tulewast elu lahutab, ja et iga filmapill võib eesriie igawiku eest ära tõmmatud saada, ning meie sellesse astuma peame, siis oleks küll ülem aeg, et nende asjade tõelikkus ja pühalikkus meid täidaks. Dige arusaamine jumaliku tõe ja elu väärtusest ei jäta ka mõju meie igapäewase elu peale awaldamata.

Kristlikkude noorte suur ülesanne seisab enese walmistamises tulewa tõelise elu vastu ja kaasinimeste heaks töötamises, et ka neile, kes alles pimeduse orus ilma Jumalata kõnnivad, võiks paista armuõpetuse walgus Kristuse aust. Seda kahetordset ülesannet toonitatakse sagedasti pühas kirjas.

Mõtlemine ainult Ünnistegija kahe üleskutsu peale: „Sellepärast olge ka teie walmis, sest inimese poeg tuleb tunnil, mil teie ei mõtle“ ja veel „Minge kõige maailma, ja kuulutage armuõpetust kõigi loomale“. Kui Jumala rahwas on walmis pühas ehtes oma aukuningale vastu minema ja rahu sõnum ärälunastawast armastusest on üle maailma lewinenud, siis ilmub Kristus; siis tõdeneb meie filmade ees Jumala salaasja lõpuwaatus — päästetute ausse tõstmine. Seda aega on usklikud igal ajajärgul igatsusega oodanud.

Adwent noorsugu on Jumalast kutsutud tööle tema wiinamäele. Mainitud kahetordse ülesande täidewiimine ei ole kerge ülesanne; ta, on ainult Issanda armu läbi teostatav. Kunagi ei ole aga taewa Isa oma lapsi õnnistanud, kui nad ise hooletumad ja tarwilise ettewalmistamise, mis nende wõimusesse antud, hooletusse on jätanud. Meie peame oma waimulikud, waimlised ja kehalsed wõimed ja anded wõimalust mööda hästi välja arendama. Selleks peawadki meie noorsoo organiseerimine ja kooskäimine kaasa aitama. Meie ei tea, kui mitu talwet meil veel oma ettewalmistamiseks ja ligemise awitamiseks wõimaldatakse. Sellepärast püüame eeltulewat aega kõigeparemini ära kasutada. Enne kui meie ise veel tõde ei tunne, ega sellesse süwenenud ei ole, ei või meie ka teisi aidata. „Kes Issast õpiwad, need tulewad minu juure“, ütleb Kristus. Et dieti tegutseda, peame Jumalast õpetatud olema. Iga adwent-noorsoo ühingu liikmelt ootab taewas, et ta praeguse aja tõde ja ewangeeliumi põhioõpetusi tunneks ja seda teistele, kui tal selleks wõimalus awaneb,

selgelt ja arusaadawalt edasi anda jaksaks. Igaühe eesõigus on õppimise ja palwe elu läbi nii usus finnitatud saada, et ta torme ja saatana pealetungimisi ei kardata ja alati aruanda võib lootusest, mis ta sees on. Ses suhtes, minu armsad noored, oleme liig wähe teinud. Kui meie kõiksugust maist teadust ja hääd tagaajame, ärgem siis unustagem, et „tõsine tarkus on ülevalt ja tuleb maha walguse Sfalt, kelle juures ei ole muutust ega wahetamise warju“. Nii seisiku meie talwistes õpetundides ja kooskäimistes piibli tõdede uurimine ja igaühe väljaarendamine esimesel kohal. Wul on kohale jõudnud ka tänawune Euroopa diwiisiooni poolt välja antud noorsoo „Standard of Attainment“ (õpeesmärgi saawutus), mida soowitatakse läbi wõtta talwistes kooskäimistes. See koosneb terwest reast piibli õpetusest praeguse aja tõde ja ewangeeliumi põhioõpetuste üle. Et see trükitult liig kalliks läheb, siis püüan seda paljundatult laiali saata, kus nad ühingu juhtide läbi edasi antakse.

Peale manitud piibli ainete on soowitaw mingisugust tõde sisaldawat raamatut (näit. E. G. White'i) lugemise kursusena läbi wõtta, mida võib ettelugeda koosolekul ehk refereerida ja üldiselt läbi harutada. Palwe on uskliku noore hingamine; sellepärast wõtame wahetwahel aega koosolekutel palwetamiseks ja oma isiklike kogemuste ja puuduste teatamiseks. Paljud noorte seast on arad palwete tegemises ja tunnistuste andmises koguduse koosolekutel. Noorte omawahelised koosolekud on paremad wõimalused julguse kogumiseks ja awalikkuse ette wäljaastumise arendamiseks.

Wiimase kuulutuse tõdede seas on wäljapaistwal kohal terwishoid. Kui keegi inimkeha ehitust, mis nii imelikult loodud ja tema funktsioone tundma peaks, siis peawad seda esimeses järjekorras küll meie noored teadma. Eesti keeles on meil wäga wähe kirjandust sellel alal, siis oleks hea, kui osaltki see puudus meie noorsoo koosolekute läbi asetatud saaks. Kõige algulisem keha organismi tundma õppimine ja tema terwishoid on ülitähtsad. Terwishoiu uuenduse põhimõtete uurimine ja nende läbielamine on hooletusse jäetud; Jumal tahab, et sellel alal peaks enam tehtama. Andmeid saab mitmesugustest arstiteaduslistest ja anatoomia õperaamatutest, kuid ka meie oma kirjandusest, nagu „Kristlik kasinus“, „Suure arsti jälgedes“, „Tõde Sõnumite“ terwishoiu numbritest jne. Raswatusteadus, eriti kristli-

kaswatus, oleks hea aine, mida talwe jooksul waadelda tuleks. Ettekannete hulka wõiwad weel kuuluda muusika, ilulugemised, salmitud, kunst, kirjandus, ajalugu, kirjuajalugu ja teised üldteadused. Et kõigil ühingutel ühesuguseid andmeid ei ole ja ka tegemad jõud mitmekesised on, siis on raste midagi täpsemat tegewusekawas ära näidata. Tehke siiski oma kõige paremat wastawalt teie wõimetele ja Jumal saab teid kindlasti õnnistama.

Ühingud peaksid vähemalt üks kord nädalas oma koosolekuid pidama, selleks oma äranägemise järel kõige soodsama aja walides. Suht ühes noorte nõukoguga seadku juba paari nädala kawa ette kokku ja jagagu osad wälja, nii et kõigil oleks küllalt aega ettewalmistamiseks. Suhi osawusest ja kõikide liikmete osawõtust ja heatahtlikkusest oleneb koosolekute huwi ja edu ära. Ükski noor ei peaks neist koosolekuteest puuduma. Kutsuge sinna kaasa ka oma sõbrad ja sugulased, kes weel eemal seisawad. Kõige meie tegewuse eesmärk on hingede wõitmine. Nii ka noorte ühingul.

„Armastus ajab meie peale“ on meie põhilause. Walitsegu siin tegew armastus igalpool meie seas. „Ühenduses seisab jõud“, on maailmale tuntud tõde; see tõde olgu ka meie elus tuntaw. Kui sagedasti ei püüa hinge waenlane meie südamesse umbustu, tahtlust, armastuseta olekut, arwustamise waimu, parteilikkust ja eneseülendamist istutada. Kui need asjad libeda juurtena meis püüwad, ei wõi ka noorsoo tegewus ligitõmbaw ja tagajärjerikas olla. Seda kõit peame maha panema ja armastuses ning ühes meeles töötama. Urge iial paha rääkige, eriti mitte teise selja taga, üksteisest, waid aidake nõrgemaid ülesse ja laste armastust pattude hulka kinni katta. Meie oleme üks perekond — taewa Isa lapsed — telledel läbikäimine omawahel usaldusrikas, sõbralit ja wiisakas. Meie ühe-teisele lähendamiseks ja tundma õppimiseks aitawad kaasa omawahelised seltskondlised kooswiibimised, mis siiski niisugusel wiisil peetud peawad saama, et Kristus oma inglitega meid seal külastada wõiksid.

Sellega ei piirdu weel meie talwine tegewus. Raugelt suurem osa aega saadame mööda oma igapäewase tegewuse juures. Meie isiklik elu peab oluline tõendus olema sellest, et õiguse lipu all wõitleme. Siin astub jõusse see teadmine ja oskus, mida kooskäimistes saawutame. Kõikupuutudes oma kaasinimestega, püüame neile seda

tõde, mis meid targaks ja õnnelikuks teeb, edasi anda. Kirjanduse lewitamine on üks suurimast teguritest, kuidas walguft maailmasse lenda. Kolm lehte iga noore peale kuus wälja wiia ei tohiks raskets minna, ega unustatud saada. Meil on Eestis umbes 150 noort, kes ühinguksse organiseeritud. Kas on see palju, kui talwe jooksul iga 10 noore kohta üks uus noor saaks juure wõidetud? Ja seda peaasjalikult meie isikliku kaasaabi ja palwe läbi. Jumala abiga oleks see tõesti terge ülesanne. Tegelikult misjoni tööna wõiks mainida weel külaskäike haigete ja puudustkannatawate juure; siin on nii suur ja tänuväärt tegewuse põld, mille tagajärjed wõiwad alles igawikus hinnatud saada. Et paremaid tulemusi saawutada praktilises töös, on hää, kui ühingus mitmesugused gruped organiseeritud saawad: piibli ja palwe grupe, haigete ja waeste grupe, arstiteadusline, üldteadusline, misjoni jne. gruped. Wastawalt oma wõimetele ja huwile wõiks iga liige ühest ehk mitmest grupe tegewusest osa wõtta.

Nooruse aeg on õppimise aeg. „Mida Juku ei õpi, seda Juhan ei mõista“, ütleb rahwasõna; kui hooletumad oleme nüüd wõimaluste kasutamises, et omale tarwilikke teadmisi elu jaoks koguda, siis saame hiljem selle all kindlasti kannatama. Hinge waenlase püüd on meid ükskõiksuse ja hooletuse päewade woolus edasi lenda, et meie küllalt elus tarwisminewaid juhtnõore ei koguks ja lõpuks kõige hääle kõlbmatuks muutuksime; tema püüd soola tuimestada on siis täide läinud. Iga noor peaks püüdma midagi praktilikku, elus tarwis minewat teadust ja oskust, ammutada. Iga noore õele on tähtis, et ta teeta, õmmelda, käsitööd teha, majapidamist ja lihtsaid haigerawitustusi anda oskaks. Paljuil kordadel on õfitud meie ridadest isikut, kes hästi teeta ja majapidamist oskaks; harwa leidub aga keegi, kes nõudele wastawalt koha wastu wõiks wõtta. Almalikkudes ettewõtetes on sagedasti raste kohta saada, kui keegi kõigist jumalikkest nõuetest truuwilt kinni pidada tahab, sellepärast on palju parem kui iseseiswalt midagi ettewõtta wõime, ehk mingisugust käsitööd tunneme, kus ei ole tarwis wõõra tahtmise järele talitada. Kas ei oleks aeg ka eelolewal talwel selle peale mõelda? Wõimalusi enese täiendamiseks leidub, sest meie päwil on kirjandus, kursused ja tunniandmised rahwale wõimaldanud laiemate teadmiste omamise. Ka näpunäited ja õpetused meie omawahelistel tundidel wõiwad siin palju hääd ära teha.

Ruidas saadame mööda oma waba aega? Keegi on tabawalt öelnud: Saatuslikuks tunniks on kell 7 õhtul. Sellest tunnist oleneb paljude noorte edu ehk kaotus ära. Miks on see nii? Wastus oleks: Inimese ärkwele olemise tunnid on ära jaotatud tema tegewuse- töö- ja wabatsajaks, kus suurema osa inimestele kell 7 waba aja algust tähendab; siis tehakse otsus, kuidas oma waba aega weeta. 15 — 25 eluaastani on 3.130 tegewuse päewa tundi, nimelt kell 7 p. l., mis kõik sulle otsustamist tähendab. Kui keegi otsustab ülejäänud kolm tundi, kella 7—10, õieti kasutada, siis ta wõidab; wastasel korral ootab teda ees kaotus. Ühel suurel huwitawal „Noor Saksamaa“ nimelisel näitusel, Berliinis sai pakutud mõndagi tähelepanemis wäärilist noorte sotsiaalse, kõlblise ja waimliku elu üle.

Ühel wäljariputatud kaardil oli järgmist lugeda: Ruidas kasutawad noored oma waba aega? 1000 seast 173 wõtsid osa wõislustest ja spordist, 97 õppisid muusikat, 408 saatsid mööda oma aega teatrites ja kinodes, 95 käisid tantsu saalis, 54 olid wabadel tundidel lugemise ruumides, 93 külastasid sotsiaalseid, poliitilisi ja usulisi ettekandeid, 80 ei olnud mingisugust tegewusekawa waba aja jaoks. Lähemalt waadeldes selgus, et neist, kes kirjanduse lugemisega aega mööda saatsid, 65% selleks tühja, tserget kirjandust tarwitasid. Mõtelgu igaüks järele, kuidas ta kõige kasulikumalt oma wabu silmapilke mööda suata wõiks.

Esmärki kõrgele seades ja Jeesusest, meie usu ülemalt saatjalt, tarkust ja abi paludes, lähme julgelt edasi. Olgu kättejõudew tali meile kõigile uueks ülesehituse ja tagajärjerikka tegewuse ajaks. „Olge kindlad, liikumata, ja saage ikka täiemaks Issanda töö sees, et teie teate, et teie töö Issanda tees ei ole tühine“.

E. Rey.

Raotus ja wõit.

Ta oli noor mees, seistes oma elu algul; maailm awas talle oma wärawad, kutsudes teda osa wõtma kõigist neist lõbudest ja naudingutest, mida ta pakkuda wõib; — weetlewana ja ilufana naeratas talle wastu elu; ta oli unistanud saawutada edu ärilise tegewusega ja rahaliste operatsioonidega. Ka tema isa igatses oma poega näha mõjurikka ja jõuka mehena. Tema ema oli aga waesuse läbi õppinud ohwerdamise tähendust tundma ja tahtis, et poeg, keda ta jumaldas, wõiks omale taewasse waran-

dust koguda; selles mõttes püüdis ta teda juba lapse põlwest saadik õpetada.

Noormees algas pääle redeli alt otsast ja ronis ülespool pikkamisi, aga kindlalt lähenedes oma unistuste eesmärgile. Ta sõprade arw kaswas kiiresti. See juhatas teda sotsiaalse seltskonda ja ta mõju kaswas tema äri sõprade seas. Teater, tantsud, liikoor, tubak ja kaardid said ta kiusajateks. Teater wõttis teda oma särawa walgusega ja weetlewa lõbustustega peagi oma mõju alla. Üks öö teise järel hiilis ta hommituks wargsti koju. Kaarte mängides sattus ta wõõra ja paha seltskonda, kus ta wägijookide ja sigaride orjaks muutus. Maailmas oli tal palju sõpru. Ta ei teadnud mitte, kus ta tee lõppema saab.

Ühel päewal kutsus ema üht piibli töölisi oma kodu piibli tundi pidama. Ta palus ka oma poega selleks ajaks koju jääda mida see ka wiisakuse pärast tegi. Küllastaja kõneles ühest iseäralisest seitsmendast päewast, mis on õige hingamise päew. Noor mees sai huwitatud sellest kõnest ja otsustas omas südames, et ta tahab effiteele sattunud naisterahwaid jälle õigele teele juhutada.

Selleks ajaks pani ta suurema osa oma lõbustustest maha ja hakkas piiblist pühapäewa pidamiseks tõendusi otsima. Et ta koge leida ei wõinud, siis jatkas ta otsimist. Seesugusel uurimisel puutus ta kokku imelikku inimestega imelikumad, kui ta kunagi tunnud oli.

Seal oli Saaniel kes ei tahtnud ennast tuninga wiinaga roojastada; seal oli Mooses, kes walis ennem Sumala rahwaga waewa näha, kui lühikest aega patu rõõmu maitsta; seal oli Paulus, kes ühines meestega, kes olid oma ihud elawaks ohwriks annud, et oma meele waimus muudetud saada; seal oli Saalomon, kes palus omale tarkust rikkuse asemel, sellepärast et „Jehoowa kartus on tarkuse hakatus“.

Noormees leidis warsti, et see ei ole suur ja raste asi seltskonna poolehoidu wõita maailmas ja ütelda: „Ma ei usu“, ehk „ma ei hooli sellest“; waid see nõuab julgust et ütelda: — „Ma usun!“ „Ma tahan olla kristlane!“ „Ma tahan terwelt alistuda!“

Kui ta edasi uuris, siis jõudis ta weendumusele et ta oli olnud wale teel; et kui ta soowis maist elu ära kasutada õigeks otstarbeks ja leida igawest elu, siis pidi ta oma kurssi muutma. See juhtis teda oma kambrikesse, kus ta salajas oma siidant päew

päewa järel Jumala ees wälja puistata tahtis. Jõudis kätte kriis, — ta pandi läbi-katsumisele. Kas saab ta truuks osutuma?

Ta otsustas seitsmendat päewa, kui hingamise päewa, pidama hakata. Tema tööandjad ütlesid, et nad teda niisugustel tingimustel pidada ei wõi. Tema isa seisis ägedalt talle vastu; ta seltsilised lahkusid, sest et ta nendega seltsis joomisest, teatris käimisest, tantsimisest ja kaardi mängust loobus. Temale öeldi, et ta nalgima saab, tal ei saa olema sõpru, seisukohta ega lõbus-tusi. Aga see noormees jäi truuwiks oma õiguse arusaamisele ja kohustusele, ja ta leidis kõige aulisema sõbra, Jeesuse Kristuse.

Kas kaotas ta kõik? Ei, sugugi mitte. Tema südamesse tuli „rahu... mis on ülem kui kõik mõistus“. Ta leidis enam sõpru koguduses, kui neid enne olnud, ja osasaa-mine kristlikus ühingus ületas kõik teised. Ta sai tööliseks, hingede wõitjaks, ja need, keda tema tohtis Jeesuse juure juhutada, saawad ta wara igawikkus olema.

„Kartus on inimelu mürt“.

Usu töö.

Spurgeon.

Tõelik usk pole unistajate omadus, waid ta tegutseb, Mitte usklik waid kahtleja, jätab asja saatuse hooleks. Põllumees on weendunud oma põllu wiljakusesse, sellepärast külbab ta seemet. Sõjamees usub wõitu sellepärast sirutab ta selle järele. Meremees on kindel oma taewa pääle, sellepärast läheb ta julgelt merele. Meie ei wõi igawesti tegutsewa Jumalasse uskuda, ilma et ise oleks tegutsenud. Usk teab wäga hästi et see talle kohane ei ole loius rahus roostetada. Juba härilikus elus tähendab usk palju. Ta puurib läbi mäed, köidab mered, tungib kaugele, wõõra maadesse, hädaohust hoolimata? Kuid kui usk Jumala pühitsewa wäesse on sihitud, siis wõitleb ta paha harjumustega, wõidab raskused, harjutab enesefalgamist, ta teeb inimesed kangelasteks. Need, kes kõige rohkem usuwad, saawutawad ka kõige rohkem. Jõu suurus, mida Jumal meile osaksaada lasseb, oleneb usu rohkusest wõi wähesusest. Tähtis on, et omak-sime usku, suurt usku.

Jumala riigis on maksew seadus: „Sulle sündigu su usu järele“.

Usk ootab. Uskmatus aga kõigub igal

juhusel, kui ta ootusele täideminekut ei näe-järgnewat. Usk wõib aga oodata. Looduses kaswawad wäärtuslikumad esemed kõige aeglasemalt. Näiteks, kaswawad seemed üle öö, kuid wäärtuslikumad taimed tarwita-wad selleks rohkem aega. Põhjusliste loo-duse nähtuste tulemus ei wasta tihti meie ootustele. Sillerikka mai eel käib muutlik wihmane aprill. Mis on selle põhjus? Usk tugeneb Jumala olemise ja töotuste muut-matuse pääle. Elu wahelduwaid itseene waa-beldes ei elgi usk mitte, ehkki ta sageli Ju-mala teid ei mõista. Jumal tegutseb taht-likult. Ja ei seleta meile mitte oma tege-wuse wiisi, kuid ta käseb meid oma töotus-tesse uskuda. Usklik ei otsusta enne, kui töö on lõpetud. Uskmatus kartus wäljendub rahutuses ja kaebustes kuid selle wastandiks on rahu, waiksus, jõud ja tarkus omane Jumala usaldajale.

Usk laulab. Kogu ta elu on laul. Pü-hakirjaga läheb ta wõitlusesse, laul huultel kannatab ta. Kannatuse tules laulab ta kiituse laulu ja isegi surma ahastus ei suru ta huultelt kaebuse hüüet. Suri ja toast ajab ta wälja kaebajad ja nutjad ning ootab ainult Issanda abi, kes on ülestõusmine ja elu.

Usk palub. Usklik tunneb alati Jumala seltsis rõõmu. Palwe on üleswaatamine selle poole, kellest meie abi tuleb. Kui hää tundub südamele, seda truu sõbrala awades.

Seda ja weelgi rohkem pakub meile palwe. Kui meie wõimalust mööda tegut-sedes oma tööd lõpule wiia ei jõudnud, siis usume, et Jumala käsiwars kaugeemale ulatab ja palume et ta meie jõuetuse puhul pooleli jäänud töö lõpule wiiks. Usklik ta-hab õnnepoowe ainult siis täidetuna näha, kui need on kooskõlas Jumalaga.

Usk tunneb rõõmu Jumala suurest, üle-waast tööst. Ja tunneb ennast looduses, mille ümbrus Talle Issa wägewusest jutustab, kui kodu olewat.

Meie ei ole siis enam kiwid, keda koja-ehitaja kõlbmatutena kõrwale wiskab, waid siis oleme elawad kiwid tema koja sees, mis on kogudus. Keegi ei tunne nii sügawat, suurt rõõmu loodusest, kui see, kelle sõb-raks kõigewägewam Looja. Iga paik on talle püha, kui Jumala olemise ilmutus.

Saksakeelest, Lydia Dehnis.

Hind 5 marka.